

บทที่ 5

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ผลด้วยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์การบันทึกคำสนทนาและถอดเทปการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions : FGD) ได้ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคำถามที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จากผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน มาสร้างเป็นแบบสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแลจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยกำหนดประเด็นสนทนาเป็น 3 ด้าน คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านการตลาด แล้วนำไปสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน ได้แก่ เจ้าของสวนเกษตร จำนวน 4 คน ผู้ประกอบการค้าสินค้าเกษตร 1 คน ผู้ประกอบการค้าสินค้าพื้นเมือง 1 คน ผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม 1 คน ผู้นำชุมชน 3 คน ตัวแทนนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ 2 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ร่วมดำเนินรายการสนทนากลุ่ม แล้วนำผลการสัมมนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา แล้วแสดงเนื้อหาเป็นความเรียง ผลการศึกษาพบข้อมูลดังนี้

ผลการสนทนากลุ่มด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ผลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ควรจัดให้เป็นระบบและผู้จัดการท่องเที่ยวควรมีความรับผิดชอบให้มากกว่านี้ ควรมีผู้นำในการท่องเที่ยว และควรจัดให้มีพนักงานต้อนรับ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ทางโทรศัพท์ให้มากกว่านี้ การวางแผนการท่องเที่ยวก็ควรจัดเส้นทางท่องเที่ยวให้ชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวควรสะอาด รมรื่น มีต้นไม้หลากหลาย มีที่กำจัดขยะให้มากกว่าที่มีอยู่ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวควรพัฒนาให้มีจุดขายที่ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ ควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ และควรจัดที่จอดรถให้เพิ่มขึ้น ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวควรมีความรู้เรื่องการให้บริการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในท้องถิ่นควรได้รับการฝึกอบรมในการนำเที่ยว สินค้าพื้นเมืองก็ควรพัฒนารูปแบบขึ้นจากเดิม ดังคำสนทนากลุ่มดังนี้

“การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้เป็นระบบและมีความรับผิดชอบต่อมากกว่าที่เป็นอยู่นี้ ควรจะต้องประสานการจัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะเป็นองค์กรในท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนและมีงบประมาณ มีเครื่องมือต่าง ๆ ในระบบราชการพอที่จะสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวให้เป็นระบบที่ดีได้” (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

“การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้น่าสนใจตลอดจนปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งที่ทรุดโทรมให้มีสภาพดีขึ้นนั้น สามารถดำเนินการโดยความร่วมมือและร่วมรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ผลดีกว่าให้ประชาชนทำกันเอง” (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

“การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ การจะพัฒนาระบบการท่องเที่ยว และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มั่นคง ยั่งยืน ควรจะต้องมีการจัดตั้งองค์กรในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยการรวมตัวของคนในชุมชน องค์กรการบริหารส่วนตำบล เจ้าของสวนผู้ประกอบการค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล การรวมตัวกันนั้นจะทำให้เกิดพลังในการทำงานและเป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการโดยไม่ต้องรอการช่วยเหลือจากราชการของรัฐ เราควรจะช่วยตัวเองก่อน สร้างองค์กรของเราให้มั่นคง มีระบบบริหารจัดการที่ดี เช่นนี้การท่องเที่ยวก็จะอยู่ได้” (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

“นอกจากมีองค์กรกลางบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอว่า แต่ละสวนที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวควรมีการประสานกันเป็นเครือข่าย แบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน ทำอะไร ๆ ให้เหมือน ๆ กัน เช่น ใครประสบปัญหาอะไรก็ควรบอกกล่าวกัน หรือใครประสบความสำเร็จในเรื่องใดก็ควรบอกกันจะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาสวนของตน เมื่อมีอะไร ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คล้าย ๆ กัน คุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวก็จะมีคุณภาพพอ ๆ กัน ไม่เกิดความแตกต่างกันจนเกินไปเช่นนี้ การท่องเที่ยวก็จะพัฒนาขึ้นมา” (คุณพิน โขวันดี เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“ในด้านการตลาดนั้นควรทำให้เป็นระบบ และให้มีความชัดเจนว่าจะจัดการตลาดการท่องเที่ยวอย่างไร ด้วยวิธีใด โดยการขอความรู้และความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์” (คุณสวัสดิ์ ถายา ผู้นำชุมชนตำบลแม่พูล เป็นผู้เสนอ)

“ควรจัดให้มีการสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ทราบชัดเจนกว่า ทุกวันนี้ เช่น ปฏิทินการท่องเที่ยวตลอดปี แผนที่การท่องเที่ยว แผนที่สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยใช้สื่อทุกชนิดตั้งแต่แผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายผ้า วิชวล โทรทัศน์ ก็จะช่วยให้นักท่องเที่ยวมามากขึ้น การท่องเที่ยวก็จะพัฒนาไปอีกระดับหนึ่ง” (คุณสวัสดิ์ ถายา ผู้นำชุมชนตำบลแม่พูน เป็นผู้เสนอ)

“การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนั้นทางที่ดีควรจัดหาสวนตัวอย่างที่เจ้าของสวนยินดีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จัดบริการการท่องเที่ยวให้ครบวงจร ทั้งการนำชม การบริการอาหาร เครื่องดื่ม การชิมผลไม้ การซื้อผลไม้ บริการที่พัก ที่จอดรถ ห้องน้ำ ห้องส้วมให้ดีมีมาตรฐาน มีหลาย ๆ สวนให้บริการแบบเดียวกันก็จะทำให้การท่องเที่ยว เชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์พัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่ง และถ้าจะให้ดีแต่ละสวนหรือแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวก็มีการส่งต่อนักท่องเที่ยวไปหากันอย่างเป็นระบบก็จะยิ่งดียิ่งขึ้นไปอีก” (คุณดำเนิน เขียงพันธ์ุ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“ควรให้ความรู้กับประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับโฮมสเตย์ ว่าคืออะไร เพราะประชาชนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องนี้ดีพอจึงมีประชาชนขอเข้ามาให้บริการนักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ยังไม่มากพอทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงในหลาย ๆ พื้นที่ของอำเภอลับแลมีศักยภาพที่จะให้บริการโฮมสเตย์ได้มาก ในด้านกิจกรรมควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้าใจวิถีชีวิต และการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมท้องถิ่นเป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมในท้องถิ่นจะดีมากทีเดียว” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลหวดง เป็นผู้เสนอ)

“ควรมีการแบ่งปันผลประโยชน์ด้านรายได้อย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เพราะที่ผ่านมาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรก่อให้เกิดรายได้หลาย ๆ ด้านด้วยกัน ทำให้วิถีชีวิตเกษตรกรและชุมชนดีขึ้น และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอีกด้วย ถ้าผลประโยชน์ได้รับไม่ต่างกันมากทุกฝ่าย ก็จะมีกำลังใจในการร่วมจัดบริการการท่องเที่ยวและจะไม่ทำให้เกิดการแตกแยกขององค์กรด้วย โดยจะต้องมีองค์กรกลางของชุมชนเองที่มีฝ่ายรัฐ หรือส่วนราชการเข้ามาดำเนินการอย่างเท่าเทียมกัน และควรมีการประชุมเดือนละครั้ง เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจร่วมกัน วางแผนร่วมกัน แก้ปัญหาร่วมกัน สำหรับสมาคมการท่องเที่ยวที่เรามีอยู่นั้นขาดแรงสนับสนุนด้านงบประมาณ และเป็นองค์กรระดับจังหวัดต้องมองภาพกว้างทั้ง 9 อำเภอของจังหวัดอุตรดิตถ์ ฉะนั้นจึงควรมีองค์กรกลางด้านจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแลเอง น่าจะได้ผลดีกว่า โดยรวมผู้ที่ให้ความสนใจ สมัครใจเข้าร่วมทำการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล เริ่มจากเล็ก ๆ ไปก่อนแล้วค่อย ๆ ขยายออกไป ถ้าทำงานได้ผลชุมชนได้รับประโยชน์ก็น่าจะมี

สมาชิกเข้ามาร่วมมากขึ้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องกระตุ้นให้ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนราชการในจังหวัดเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือการท่องเที่ยวอย่างอื่น ๆ ที่จังหวัดอุตรดิตถ์สามารถทำได้ให้เห็นความสำคัญอย่างแท้จริง ให้เข้าใจหลักการ และปรัชญาที่แท้จริงของการท่องเที่ยว คือ เพื่อให้ชุมชนวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่ดึงดูดใจของชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนอยู่รอดได้ การร่วมมือจึงจะเกิดขึ้นและอยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป" (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

ผลการสนทนากลุ่มด้านการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

ผลการสนทนากลุ่มด้านการพัฒนาบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ควรมีการพัฒนาบริการด้านข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ ทั้งช่องทางในการให้บริการข้อมูลและรูปแบบการบริการ ควรบริการเอกสารข้อมูลการท่องเที่ยว โดยนำไปให้บริการหลากหลายสถานที่ เช่น โรงแรม สถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น ควรมีคณะกรรมการบริหารจัดการการให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ในการบริการการท่องเที่ยว ควรจัดให้มีการท่องเที่ยวหลาย ๆ อย่างในคราวเดียวกัน ทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โบราณสถาน นอกจากนี้ควรมีมัคคุเทศก์ที่มีคุณภาพมาให้บริการ ในด้านที่พักรถควรจัดให้มีมากแหล่งกว่านี้ ควรมีวิสาหกิจบรรยายที่แหล่งเที่ยวชมแต่ละที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรฝึกเยาวชนให้สามารถให้บริการได้ ควรมีแผนที่ แผนที่การท่องเที่ยวให้ชัดเจน ดูง่าย เข้าใจง่าย ดังคำสนทนากลุ่มดังนี้

"การจะพัฒนาบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์นั้นควรมีองค์กรกลางดำเนินการด้านจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ประกอบด้วยชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าของสวน ผู้ประกอบการค้าในชุมชน ผู้นำชุมชน ชาวบ้านรวมตัวกัน โดยมีศูนย์กลางที่ใดที่หนึ่งมีการประชุมกันเป็นประจำ เพื่อบริหารจัดการบริการการท่องเที่ยวให้ดีมีคุณภาพ เพราะที่ผ่านมามีปัญหาด้านการประสานงานขาดเครือข่ายช่วยเหลือกัน และขาดงบประมาณ องค์กรนี้ปัจจุบันก็มีการรวมตัวอยู่แต่ยังไม่เป็นทางการ ต่อไปต้องทำให้เป็นทางการ โดยการรวมพลังให้ชุมชนลุกขึ้นมาดำเนินการให้บริการการท่องเที่ยวกันเองอย่างเป็นรูปแบบ องค์กรบริหารส่วนตำบลก็เป็นคนในชุมชนทั้งนั้น การรวมตัวนี้จะพัฒนาบริการการท่องเที่ยวได้ยั่งยืนมากขึ้น" (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

“การประชุมขององค์กรนั้นควรจะมีครั้งและหมุนเวียนการประชุมไปตามชุมชนต่าง ๆ ที่เข้ามารวมเป็นองค์กรกลาง เพื่อสัญจรไปเยี่ยมชมแต่ละชุมชน แต่ละสวน เพราะ มีบริบทแตกต่างกันไปจะได้ช่วยกันพัฒนาบริการการท่องเที่ยวให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลหัวดง เป็นผู้เสนอ)

“ควรมีการขอความสมัครใจจากเจ้าของสวนและผู้ประกอบการค้าต่าง ๆ ในชุมชน ที่จะเข้ามาร่วมในองค์กรกลางแล้วจัดทำแผนการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ มีบริการให้ครบวงจร มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อหลาย ๆ ทาง บูรณาการการท่องเที่ยวหลาย ๆ อย่างเข้าไว้ด้วยกัน โดยนำเอาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นแกนกลางการเริ่มงานจากความสมัครใจย่อมจะได้ผลงานดีกว่าบังคับ” (คุณดำเนิน เชียงพันธ์ุ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“การพัฒนาบริการการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่จะต้องดำเนินการเพราะสำคัญ คือ การทำแผนพับแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวและควรพัฒนาให้เป็นแผนพับที่มีรูปแบบ และการจัดทำที่เป็นมาตรฐานมีคุณภาพ” (คุณรัศ เสือน้อย ผู้นำชุมชนตำบลฝายหลวง เป็นผู้เสนอ)

“ควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนเยาวชนในชุมชนได้รู้และเข้าใจในการเป็นมัคคุเทศก์ เพื่อจะได้ให้บริการนำเที่ยวได้อย่างมีมาตรฐาน อาจตั้งเป็นกลุ่มมัคคุเทศก์น้อยก็ได้ โดยองค์กรกลางที่ตั้งขึ้นนั้นจะต้องเป็นผู้ดำเนินการให้ความรู้และฝึกทักษะอาศัยความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านงบประมาณ ขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ หรือมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นวิทยากร การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยสร้างรายได้ให้นักเรียนและเยาวชน ตลอดจนสร้างเจตคติที่ดีต่อชุมชนอันเป็นถิ่นฐานบ้านเกิดของนักเรียนและเยาวชนด้วย” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลหัวดง เป็นผู้เสนอ)

“การพัฒนาบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ ควรอนุรักษ์โบราณสถานและสภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนไปพร้อม ๆ กันด้วยจึงจะดีมาก” (คุณดำเนิน เชียงพันธ์ุ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“บริการการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่คุณควรทำคือ การอนุรักษ์ภาษาล้านนา ตำรายาสมุนไพรท้องถิ่น จะเขียนเป็นภาษาล้านนา เยาวชนของชุมชนควรอ่านภาษาล้านนาได้จะได้อธิบายให้นักท่องเที่ยวเข้าใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งโบราณวัตถุบางชิ้น บางทีจะมีสลักภาษาล้านนาไว้ การที่ผู้นำท่องเที่ยวอ่านภาษาล้านนาได้ก็จะทำให้เป็นที่ประทับใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น ผลดีก็จะเกิดกับการบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์” (คุณดำเนิน เชียงพันธ์ุ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“การจะจัดอบรมเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถในการให้บริการนำชมนำท่องเที่ยวขึ้นที่ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ได้ทดลองสร้างเครือข่ายเยาวชนอีกลับแลขึ้นแล้ว

โดยจัดทำเป็นโครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนในตำบล มีเนื้อหาการอบรม มีจุดมุ่งหมายชัดเจน การดำเนินการจึงควรมีหลักสูตรอบรมที่แน่นอนและสามารถจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ในสถานศึกษาได้” (คุณทัศนีย์ จันชันคำ ผู้ประกอบการค้าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นผู้เสนอ)

“ควรจัดให้บริการด้านการสื่อสารทางโทรศัพท์ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้วย เพราะ ส่วนใหญ่สัญญาณโทรศัพท์มือถือไม่ค่อยดี ควรจัดให้มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ หรือบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ไว้บริการนักท่องเที่ยวด้วย” (คุณดำเนิน เชียงพันธุ์ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“การพัฒนาบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ที่จะให้ ยั่งยืนได้ต้องมีศูนย์กลางเป็นที่ที่นักท่องเที่ยวจะมารวมตัวกันรับรู้ข้อมูล แผนผังเส้นทางท่องเที่ยว พึ่งคำแนะนำก่อนการท่องเที่ยว การพบปะกับผู้นำชมเป็นจุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวและเมื่อท่องเที่ยว ครบทุกสถานที่แล้วจุดศูนย์กลางนี้ก็จะเป็นจุดพักผ่อนหลัง การท่องเที่ยวด้วย รวมทั้งการตอบคำถาม ที่นักท่องเที่ยวต้องการด้วย” (คุณกัญญาวิรี ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

ผลการสนทนากลุ่มด้านการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว

ผลการสนทนากลุ่มด้านการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์นั้น ควร มีแผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้เป็นระบบ และชัดเจนมากกว่านี้ เพื่อให้นักท่องเที่ยว จะมีกิจกรรมใดบ้าง และจัดเมื่อใด ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ไปจากเดิม หรือมีสิ่งใดที่เด่น ๆ หน้าท่องเที่ยวบ้าง ควรพัฒนาตลาดของฝากของที่ระลึก เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์การตลาดก็ควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบ ทั้งแผ่นพับ วิชยู โททัศน์ โปสเตอร์ โดยประชาสัมพันธ์ทั้งทางโรงแรม สถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน ร้านสะดวกซื้อ ร้านอาหาร ที่มีชื่อ การบรรจุสินค้าก็ควรพัฒนาการบรรจุหีบห่อให้สวยงาม เพราะ จะเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ ทางหนึ่ง ดังคำสนทนากลุ่มดังนี้

“การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวควรเอื้อกับการประชาสัมพันธ์จังหวัดอุตรดิตถ์ ควรมี การวางแผนร่วมกันในการประชาสัมพันธ์ เพราะจังหวัดอุตรดิตถ์จะประชาสัมพันธ์งานท่องเที่ยว ของจังหวัดทุกปีอยู่แล้ว และควรประชาสัมพันธ์ทุก ๆ ทางอย่างต่อเนื่องตลอดปี” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลหัวดง เป็นผู้เสนอ)

“การตลาดของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ควรจะได้รับความ สนใจจากหน่วยงานของจังหวัด เช่น ประชาสัมพันธ์จังหวัด การท่องเที่ยวจังหวัด เป็นต้น

ให้มากกว่านี้ และทำงานประสานกับองค์กรชุมชนที่บริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ก็จะได้ผลดีอีกมาก” (คุณดำเนิน เชียงพันธุ์ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“การตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ อาจทำได้โดยแยกเป็นฤดูกาลว่า ฤดูไหนมีการท่องเที่ยวที่ใด หรือทำเป็นข้อมูลการตลาดตลอดทั้งปี เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้มองเห็นภาพรวมทั้งปีและจะได้สนใจมาท่องเที่ยว” (คุณสุรณ ชุนทอง ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นผู้เสนอ)

“ควรจัดให้มีกิจกรรมถนนคนเดินที่น่าเสนอลีนค้า บริการและรูปแบบกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นลับแล ผสมผสานกับการชมสวน การชมการผลิตสินค้าทางการเกษตรก็จะทำให้น่าสนใจยิ่งขึ้น การประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวก็จะเป็นการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแลอีกทางหนึ่งด้วย และการจัดถนนคนเดินนี้ จะต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะมีต่อการเดินทาง การคมนาคมของชุมชนมิฉะนั้นอาจจะมีปัญหาในการจัดการได้” (คุณดำเนิน เชียงพันธุ์ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“ควรมีการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ ด้วย เพราะอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นหลายประการ เป็นการสร้างทรัพยากรการท่องเที่ยวขึ้นมาใหม่ ก็จะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เช่น การทำข้าวพันผัก การทำข้าวแคบ การทำข้าวพันไม้ การทำไม้กวาดตองกง การทอผ้าขึ้นตีนจก การบายศรีสู่ขวัญ พิธีภักดิ์พื้นบ้าน รวมถึงตำนานที่อิงกับวรรณคดีไทย เช่น เรื่องเวียงเจ้าเงาะ เป็นต้น การตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ถ้าได้นำเสนอการท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมดังกล่าวก็จะช่วยให้การท่องเที่ยวน่าสนใจมากขึ้น” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลห้วยดง เป็นผู้เสนอ)

“ควรนำเอาความเด่นออกมาประชาสัมพันธ์เป็นการพัฒนาการตลาด เช่น ต้นยางสดใหญ่ที่สุดในโลก หวานที่สุด และมีอายุเก่าแก่ที่สุด สามารถนำเอาความเด่นอย่างนี้ออกมาเป็นจุดขายได้เช่นกัน จึงควรมีการหาข้อมูลว่า ในอำเภอลับแลมีอะไรที่มีความเด่นเช่นนี้ อีกบ้างแล้วนำมาจัดทำแผนการตลาด” (คุณดำเนิน เชียงพันธุ์ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“การรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรก็เป็นทางหนึ่งของการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น การมีป้ายระบุวันที่ควรบริโภคผลผลิตทางการเกษตร การระบุชื่อเจ้าของสวนพร้อมเบอร์โทรศัพท์ การระบุคุณค่าของสารอาหาร เป็นต้น การรับรองคุณภาพสินค้านี้ก็จะเป็นการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไปในตัว เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวได้รับ สินค้าดี ๆ มี

บริการดี ๆ ดังกล่าวนักท่องเที่ยวก็จะบอกต่อ ๆ กันไป” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลห้วยดง เป็นผู้เสนอ)

“ควรเพิ่มตลาดของฝากของที่ระลึกให้มากจุดกว่านี้ เช่น ควรจัดที่วัดพระแท่นศิลาอาสน์ เพราะมีนักท่องเที่ยวไปชมมากในแต่ละวัน หรือ ที่บริเวณน้ำตกแม่พูล ซึ่งเป็นน้ำตก ในเขตสวนผลไม้ของอำเภอลับแล ของฝากของที่ระลึกจะเป็นช่องทางหนึ่งของการขยายการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์” (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

“คุณภาพสินค้าก็เป็นช่องทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดีอีกทางหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของสินค้าเกษตร คือ การรับรองการปลอดสารพิษในการบริโภค ควรมีการระบุให้ชัดเจนว่า สินค้าเกษตรของอำเภอลับแลปลอดสารพิษ เมื่อนักท่องเที่ยวบอกต่อ ๆ กันไปถึงคุณภาพสินค้าเกษตรที่รับรองการปลอดสารพิษ ก็เป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ให้กว้างออกไป การขยายพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล ก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย” (คุณรัตน์ ประสานศรี เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“ควรนำแผนพัฒนาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ไปวางประชาสัมพันธ์ตามโรงแรม สถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน ร้านสะดวกซื้อด้วย จะเป็นช่องทางการตลาดที่ดี เพราะสถานที่ดังกล่าวจะเป็นที่รวมนักท่องเที่ยว” (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)

“ควรขยายตลาดสีเขียวคือ ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดสารพิษของจังหวัดอุตรดิตถ์ ให้มากขึ้นจากเดิมที่มีเพียงแห่งเดียวที่บึงบางจากตามเส้นทางอุตรดิตถ์ไป จังหวัดแพร่ การขยายตลาดสีเขียวให้นักท่องเที่ยว หรือนักเดินทางทั้งหลายได้รับรู้ ได้ซื้อสินค้าดี ๆ ไปบริโภค อุปโภค ก็จะทำให้เกิดการบอกต่อ ๆ กันไปเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไปในตัว ก็เท่ากับเป็นการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วย” (คุณดำเนิน เชียงพันธุ์ เจ้าของสวนเกษตร เป็นผู้เสนอ)

“ในการพัฒนาการตลาดนั้นอาจจัดให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และในการนำเที่ยว โดยอาจจะจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในการเป็นมัคคุเทศก์ จัดตั้งให้เป็นกลุ่มมัคคุเทศก์น้อยประจำแหล่งท่องเที่ยว การมีเด็ก ๆ และเยาวชนนำขมนี่จะเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของการท่องเที่ยวและเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวไปพร้อม ๆ กันด้วย” (คุณพยอม สาดคำ ผู้นำชุมชนตำบลห้วยดง และคุณทัศนีย์ จันชันคำ ผู้ประกอบการค้าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นผู้เสนอ)

“การจะพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์นั้น สำคัญที่องค์กรกลางที่จะเข้ามาบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จึงต้องมีหัวหน้ากลุ่มที่จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรและควรเป็นบุคคลที่ผู้เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ยอมรับ โดยควรยึดหลักว่าการท่องเที่ยว เชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ควรจะเป็นของตัวเองได้ มีบุคลากรที่มีความสามารถ มีความจริงใจต่อกัน มีการพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจังทุกฝ่าย ทำให้เกิดการร่วมมือกับทุกฝ่าย ทั้งภาคเอกชน ประชาชน และได้รับการช่วยเหลือจากหอการค้าจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนควรมีการประเมินติดตามผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเช่นนี้แล้ว การพัฒนาการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์จึงเป็นไปได้ด้วยดี และยั่งยืนมั่นคง” (คุณกัญญาวีร์ ศิริกาญจนารักษ์ ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นผู้เสนอ)